

„Gúny bitangol, akár a járvány...”

Innsbrucki levél — Ki és hol fogdos legyeket?

Kedves Barátom!

Tudod, amikor legelőször itt voltam, akkor kicsit ellenségeim elől is menekültem. Másodsorra barátaimtól volt jobb távol lennem. Most nem találok efféle okokat, furdal is a lelkiismeret, hogy nem szabadna hosszabb ideig itt maradnom. Mintha fordított távcsőbe nézve látnám mégis a dolgokat. Messze a haza, ha közel is. Így nyugtatgatom magamat, maradhatok. Önvédelemből nem telefonálok, miért öntsenek el új, ócska kis perek.

Így hát élvezem ezt a különös, nagyszerű folyóvölgyet és teret, ahol havas hegycsúcsok röpítik tovább a tekintetet; igaz, „csak” egy gyönyörű enteriőr a Hortobágy végtelenjéhez képest, de szintúgy biztos, hogy e teremtményét is jókedvében, különös jókedvében teremthette az Úristen.

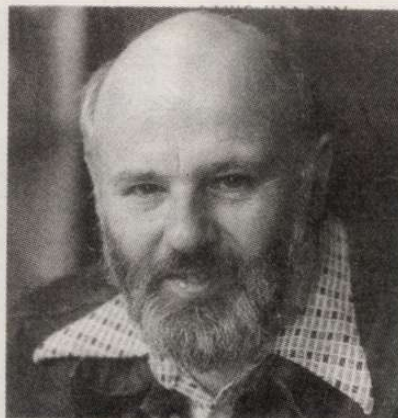
Azon kapom magam a zuhogó, éles, erős, tiszta fényben, hogy mosolyogva járom az utcát. Otthon ilyesmi ritkán fordul elő velem. Egy pillanatra szégyenkezem. Aztán megnyugszom, mások arcán is látom ugyanezt a derűt.

Mint „Mucsán”. Ballagok a poros mezsgyén, messze még, de közeledik valaki. Tudom, köszönünk majd egymásnak, pedig sem előtte, sem utána nem volt és nem is lesz több találkozásunk. Az egyik legszebb magyar szokás ez, ami belülről fakad: kölcsönösen biztosítjuk egymást jó szándékunkról. Teremtett lélek nincsen látótávolságban, de tudjuk, hogy egymástól nem kell tartanunk.

Itt ugyanezt a békét élvezem, de ma megtört az idill. Egy könyvecskét tettem elé: 170 oldal. Címe: *„Ich fang eine Fliege beim Minister”* „Fogtam egy legyet a miniszternél”. Tartalma: írásocskák, „bagatellek” erről-arról, de mintha nem állnának biztosan vékony, szőrös lábacskáikon — kölcsönözzük hasonlatunkat e kis kellemetlen és gusztustalan rovarról —, mert „alkotójuk” megtámasztotta azokat elő- és utószóval, a százhetvenből 24 oldallal, ez a művecske egyhetede és lényege. Személyes, személyeskedő magántörténelmi körkép a Horthy-korszaktól mostanáig: a magyarokról.

A német olvasók már a legelején megtudhatják, hogy a címadó írás minisztere „nem Kádár-miniszter többé, nem kommunista, még csak nem is szocialista, de ott ül a magyar parlamentben, a nemzeti centrum centrumának centrumában”. A szerző így kénytelen új légy, s vélhetően új miniszter után nézni, mivel a helyzet mit sem változott. Sőt! A hátsó borítón a cseperedő írófejedelem portréja alatt légy-pötytyyi életrajz: „...az 1956-os felkelés egyik résztvevője...” Tehát felkelővel, hőssel van dolgunk. Jó belépő ez így, sokfelé, sokaknak. Hitelesíti a kimondott szót. Kortársaival kezdi. Megtudha-

tó, hogy miközben ő éveken át börtönben sínylődött, addig például Cs. néhány hónap internálással megúszta, sőt sikeres színpadi szerző lett, ma pedig *lenin-fiúzó, bolsevistázó, zsidó- és cigányellenes politikus*. Ez persze nem csoda, hiszen már az apja is „*fasisztoid*” beállítottságú ember volt stb., stb., stb. Előkészíti az olvasót. Ezt követően Németh László — a „*neves populista író, a harmadik út magyar profétája*” — kerül sorra, majd Illyés Gyula következik, aki annak idején „*oly hajlékonyan bizonyult, hogy a Kádár-rendszer kultúr-papája*. Aczél György 60. születésnapjára jókívánásait nyilvánította, miközben az Illyés-tábor Aczélban népidéken, kozmopolita, bolsevista, hazátlan (értsd: zsidó) kultúrdiktátort látott”. S lám, Illyés halálát követően táborra került hatalomra, név szerint a Magyar Demokráta Fórum, így a nyájas német olvasó egyre rémültebben érezheti, hogy Magyarország (1992 tavaszán vagyunk!) a nacionalizmus, a sovinizmus, a fasizmus és a rasszizmus kígyótojásait melengelni kebelén stb., stb., stb., így tovább, mondatokon át. Ő nem újságban horthystázik és hiszterizál, nem, maradandóbbat, könyvet tesz az időközben lángra lobban-

tott „Közép-Kelet-Európából”, a német, osztrák olvasók asztalára. Tessek, így fest 1992 Magyarország! Hogy az egészből semmi nem igaz, hogy rágalmak tömegével rontja a neki is otthont adó ország hitelét, ez más kérdés.

Azért ehhez a magatartáshoz újra csak kell némi támaszték — miként a „bagatellekhez” írt történelemhamisítás —, így lesz eladható: *’56 hitelesítő pecsétje mellett megjelenik Molière, Swift, Heine, Hasek* neve is, de nem maradhat ki a sorból *Cervantes* sem, hisz a „legyekönyv” szerzője csak a bús képű lovag és Szejk „ma-

gatartásával volt képes túlélni az elmúlt negyven évet, s ma még inkább rászorul erre a szerepre”. Az olvasó borzongva sajnálkozhat a képtelenségek elleni harcok e vakmerő, Budapestről közbekiabáló hősnén. Íme, a „legyes legnagyobb” magyarországi író!

„Mi lesz itt?”, kérdezte korábban a választási plakát szörnyülködve, most válasz érkezett rá. Németül. A halálmegvető bátorság e példaképet Matthias Rüb (FAZ), Eva Haldimann (NZZ), György Dalos (Dt. Allg. Sonntagsblatt) igyekeznek az egekbe röptetni. Biztosan sikerül! A „Nobelpreis” egyébként is elérhető közelbe került. S hogy aki s ami magyar, az legalázva, bemocskolva a sárban, az a „csapatot” aligha érdekli, még kevésbé a „legyeskedőt”, ha ugyan ő maga is nem egy légy. „Fliege.” Az mindenre rászáll. Tulajdonosága az arcátlanúság, szemtelenség és pimaszság. Frechheit. Az emberi túróképeségnek azonban vannak határai, a leleményességnek pedig nincsenek. Így, aki kitalálta a légycsapót („Fliegenklatsche”) s a légyfogót („Fliegenfänger”), s annak meganynyi változatát, attól tarthat a különböző végtermékek e kicsiny, ingyenc kedvelője. Pápapers, oltárgyalázás, meg a többi, bizony nem ártatlan gyermekversikék, mint ahogyan az „Elkaptam egy legyet a miniszternél” sem az. Meddig tart a türelem?

A „bagatelleket” a Wieser Verlag adta ki 1991-ben (kiadó: Lojza Wieser, szerkesztő: Peter Wieser), egyéb „közép-kelet- (ma már valóban az!) európai” írók munkáit is papírra segítve. A „legyesembert” Renata von (!) Mangoldt kapta lencsevégre; a fordítók (hogy tudnak ezek a németek magyarul!) Hans Skirecki és a „jelenkor egyik legkreatívabb német írónöje” (Die Welt), Zsuzsanna Gahse voltak. A szerzővel együtt valamennyien ők is megtették a magukét, hogy a német nyelvterületen „tovább öregbítsék” Magyarország hírnevét. Adyval is mondhatnánk: „...aki egyszer rúgott a magyarba, szinte kedvet kap a rúgáshoz...”

Zárszóként mégis inkább Nagy Lászlót idézném, aki mintha Csoórral s másokkal együtt új szilenciumra ítéltetett volna manapság:

„Gúny bitangol, akár a járvány, beront a tűzhelyhez akárhol, rendelkezik, mint nyegle ficsúr, utálattal mindent kirámol, szabad keze bővít virágzik, országutat ír nyála, kitér, kitesztá a házból, hazából.”

Kedves Barátom, a nemzeti építészetről kértél tőlem cikket, azt hiszem, első fejezetnek elég lesz ennyi. Majd folytatom.

Köszönt egy másik:

CS.

Innsbruck, 1992. június 6.

